

تحلیل و ارزیابی میزان تحقق پذیری حکمروایی خوب شهری در ایران، مورد مطالعه: شهر تبریز

اصغر عابدینی^{۱*}، آسان آقازاده^۲

۱- استادیار گروه شهرسازی، دانشکده معماری، شهرسازی و هنر، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

Email: as.abedini@urmia.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۴۱۸۷۳۲۶۰، فاکس: ۰۴۴۳۲۷۸۸۹۸۶

۲- کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرنده، مرنده، ایران

Email: Aghazadeh.a20@gmail.com

تلفن تماس: ۰۹۱۴۸۸۷۳۶۷

چکیده

حکمروایی شهری فرآیندی است که بر اساس کنش متقابل میان سازمان‌های رسمی اداره شهر و سازمان‌های غیر-دولتی و تشکلهای جامعه مدنی، شکل می‌گیرد. هدف از انجام این پژوهش، تحلیل و بررسی میزان تحقق‌پذیری حکمروایی خوب شهری در شهر تبریز، بر اساس پنج شاخص اصلی حکمروایی خوب شهری شامل: پاسخگویی، شفافیت و اطلاع رسانی، قانونمداری، کارایی- اثربخشی و مشارکت شهروندان بوده و به لحاظ روش، رویکرد حاکم بر این پژوهش توصیفی- تحلیلی می‌باشد. اطلاعات مورد نیاز از طریق بررسی میدانی و تکمیل پرسشنامه با حجم نمونه ۴۰۰ نفر جمع‌آوری شده و با استفاده از نرم افزار Spss و ارزش‌گذاری متغیرها، با بهره‌گیری از طیف لیکرت و آزمون T-test مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد بغیر از شاخص قانونمداری مربوط به شورای شهر تبریز که در حد متوسط بود ($P > 0.05$)، بقیه شاخصهای مورد بررسی در رابطه با شهرداری و شورای شهر تبریز به طور معنی‌داری پایین‌تر از حد متوسط می‌باشد ($P < 0.05$).

کلید واژه‌ها: حکمروایی، پاسخگویی، شفافیت، قانونمداری، اثربخشی، مشارکت، تبریز.

مقدمه:

شواهد نشان می‌دهد در حالیکه در سال ۱۹۵۰ تقریباً ۲۸ درصد و در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کنند، جهان همچنان با روند رو به رشد شهرنشینی روبه روست؛ به گونه‌ای که تا سال ۲۰۲۰ بیش از ۶۶٪ جمعیت جهان در شهرها زندگی خواهند کرد (Morgan, 2003:p7). این رشد سریع و بی‌رویه شهرها و انبوه جمعیت شهرنشین جهان، بیش از هر زمان دیگری نه تنها معنای هویت شهری و کارکردهای مورد انتظار از آن را به ویژه در شهرهای بزرگ و مناطق پیرامون آنها تغییر داده است بلکه مدیریت شهری را به یکی از پیچیده‌ترین و اصلی‌ترین عرصه‌های روابط حکومت و مردم تبدیل کرده است (James, M, B. 1991:11). مدیریت شهری در آینده به طور اعم و در قرن بیست و یکم به طور اخص دچار نوعی چالش خواهد بود؛ چالشی که خود تابعی از تغییر و تحولات فناورانه، جمعیتی، اقتصادی و سیاسی و بین‌المللی محسوب می‌گردد (صالحی، ۱۳۸۱: ۵۱).